

**ҚОНУНИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

ДАР БОРАИ ЗАХИРАИ МОДДИИ ДАВЛАТӢ

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон соли 2006, №12, мод.627; соли 2009, № 5, мод.322; ҚҶТ аз 03.07.2012с., №841)

Қонуни мазкур принципҳо, тарз ва услубҳои асосии ташаккул, идоракунӣ ва ба танзимдарории захираи моддии давлатиро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд. (ҚҶТ аз 19.05.09, № 514)

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода бурда мешаванд:

-*захираи моддии давлатӣ (минбаъд - захираи давлатӣ)*-захираи эҳтиётии махсуси стратегии масолах ва молҳо, захираи сарватҳои моддӣ, ки барои эҳтиёҷоти сафарбарӣ ва таъмини корҳои таъхирнопазир ҳангоми баргарафкунии оқибатҳои ҳолатҳои фавқулодда, расонидани ёрии башардӯстона, дастгирии соҳаҳои гуногуни иқтисодии давлат ва ташкилотҳо, расонидани таъсири танзимкунанда ба бозор пешбинӣ шудааст;

- *захираи сафарбарӣ* – захираи эҳтиётии сарватҳои моддӣ ва масолах барои эҳтиёҷоти сафарбарии давлат, ки барои вусъат додани истеҳсоли маҳсулоти саноатии таъиноти ҳарбӣ ва дигар намудҳои маҳсулоти саноатӣ, таъмири техника ва амволи ҳарбӣ дар давраи махсус, вусъат бахшидан ба кори барқароркунии роҳҳои автомобилгард ва роҳи оҳан, аэродромҳо, хати алоқа ва иншоотҳои он, қубурҳои нафту газ, системаи обтаъминкунӣ ва таъминоти барқ дар давраи ҷанг, бо мақсади таъмини кори мунтазами соҳаҳои саноат, нақлиёт ва алоқа, расонидани ёрии тиббӣ пешбинӣ карда мешавад;

- *системаи захираи давлатӣ* – мақомоти давлатӣ, корхонаю ташкилотҳо, ки дар рафти идоракунӣ, қабули қарорҳо, таҳия ва татбиқи сиёсати давлатӣ дар соҳаи захираи давлатӣ, инчунин қабул, нигоҳдорӣ ва интиқоли сарватҳои моддии захираи давлатӣ иштирок менамоянд; (ҚҶТ аз 19.05.09, № 514)

- *пур кардани захираи давлатӣ бо сарватҳои моддӣ*-қабули сарватҳои моддӣ барои нигоҳдорӣ дар захираи давлатӣ;

- *баровардани сарватҳои моддӣ аз захираи давлатӣ* – роӣгон додани сарватҳои моддии захираи давлатӣ ё **фурӯхтани онҳо дар бозор**; (ҚҶТ аз 19.05.09, № 514)

- *сарватҳои моддӣ*- маҳсулоти барои таъмини вазифаҳои дар назди мақоми ваколатдори давлатӣ гузашташуда зарурие, ки номгӯи онро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад;

- *навкунии захираи давлатӣ*- аз захираи давлатӣ баровардани сарватҳои моддӣ то ба охири расии мӯҳлати муқарраргардидаи нигоҳдории онҳо ва дар як вақт ё дар фосилаи муайян таъмин намудани захираи давлатӣ бо миқдори баробар ва сифати мушобеҳи сарватҳои моддии дигар;

- *қарздиҳии сарватҳои моддӣ аз захираи давлатӣ*- бо шартҳои муайян баровардани сарватҳои моддӣ аз захираи давлатӣ бо мақсади минбаъд баргардонидани онҳо ба захираи давлатӣ;

- *ивазкунии сарватҳои моддии захираи давлатӣ*- баровардани сарватҳои моддӣ аз захираи давлатӣ ба сабаби тағйир ёфтани стандартҳо ва технологияи тайёр кардани молҳо ва дар як вақт пур кардани захираи давлатӣ бо сарватҳои моддии стандартҳои мутаносиби амалкунанда ва технологияи ба ин стандартҳо ҷавобгӯи истеҳсоли мол;

- *аз ҳолати ҳифозат баровардани сарватҳои моддии захираи давлатӣ*- баровардани сарватҳои моддӣ аз захираи давлатӣ бидуни аз нав пуркунии минбаъдаи онҳо дар захираи давлатӣ;

- *захираи камнашаванда* – ҳаҷми доимии нигоҳдошташавандаи захираи эҳтиётии сарватҳои моддии захираи давлатӣ, ки онро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад;

-*мақоми ваколатдори давлатӣ* - мақоми иҷроияи ҳокимияти давлатие, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои татбиқ намудани сиёсати давлатӣ дар соҳаи захираи давлатӣ ваколатдор карда шудааст; (ҚҶТ аз 03.07.2012с., №841)

- *мақоми татбиқкунандаи сиёсати давлатӣ дар соҳаи захираи давлатӣ (минбаъд – мақоми татбиқкунандаи сиёсат)* - мақоми иҷроияи ҳокимияти давлатие, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои амалӣ намудани сиёсати давлатӣ дар соҳаи захираи давлатӣ ваколатдор карда шудааст;

- *нигоҳдорандаи масъули сарватҳои моддии захираи давлатӣ* – (минбаъд - нигоҳдорандаи масъул) - корхонаи давлатии мақоми татбиқкунандаи сиёсат ва дигар корхона, ки махсус барои нигоҳдории сарватҳои моддии захираи давлатӣ аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ муайян шудааст.

Моддаи 2. Қонунгузорӣ дар бораи захираи моддии давлатӣ

Қонунгузорӣ дар бораи захираи моддии давлатӣ ба Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф кардааст, иборат мебошад.

Моддаи 3. Таъиноти захираи давлатӣ

Захираи давлатӣ бо мақсадҳои зерин истифода бурда мешавад:

- барои таъмини эҳтиёҷоти сафарбарӣ;
- барои таъмини корҳои таъхирнопазир ҳангоми бартараф намудани оқибатҳои ҳолатҳои фавқулодда;
- барои дастгирии давлатии соҳаҳои гуногуни хоҷагии халқ, ташкилотҳо бо мақсади устуворгардонии иқтисодӣ дар ҳолатҳои муваққатан вайрон гардидани низоми таъминоти захираҳои сӯзишворӣ, энергетикӣ, ашёи хом, ҳӯрокворӣ, дар мавриди пайдо гардидани номутаносибӣ байни талабот ва пешниҳод дар бозори дохилӣ;
- барои расонидани ёрии башардӯстона;
- барои таъсир расонидан ба бозор бо мақсади батанзимдарории он.

Моддаи 4. Системаи захираи давлатӣ

1. Пешбурди сиёсат, идоракунии системаи захираи давлатӣ, муқаррар намудани тартиб, қоида ва меъёрҳо дар соҳаи захираи давлатӣ аз ҷониби **мақоми ваколатдорӣ давлатӣ** таъмин карда мешавад.

2. Ташаккул, нигоҳдорӣ ва хизматрасонии сарватҳои моддии захираи давлатӣ аз ҷониби **мақоми ваколатдорӣ давлатӣ** тавассути нигоҳдорандагони масъули захираи давлатӣ таъмин карда мешавад. Ташаккул, нигоҳдорӣ ва хизматрасонии захираи сафарбарӣ мутобиқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

3. Иншоот, молу мулкӣ **мақоми ваколатдорӣ давлатӣ** ва сарватҳои моддии захираи давлатӣ моликияти давлатӣ буда, предмети гарав шуда наметавонанд ва хусусӣ карда намешаванд. (ҚҚТ аз 03.07.2012с., № 841)

Моддаи 5. Номгӯй ва ҳаҷми андӯшти сарватҳои моддии захираи давлатӣ

1. Номгӯй ва ҳаҷми андӯшти сарватҳои моддии захираи давлатиро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар мекунад.

2. Ҳаҷми ҳарсолаи андӯшти сарватҳои моддӣ дар захираи давлатӣ дар доираи маблағҳои ба ин мақсад пешбиниамудаи буҷети давлатӣ барои соли навбатии молиявӣ, ҳамчунин бо назардошти ҳаҷми пасандози муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба нақша гирифта мешавад.

Моддаи 6. Захираи эҳтиётии камнашавандаи захираи давлатӣ

1. Дар таркиби захираи давлатӣ захираи эҳтиётии камнашавандаи сарватҳои моддӣ ташкил карда мешавад.

2. Номгӯй ва ҳаҷми сарватҳои моддиро барои нигоҳдорӣ дар захираи эҳтиётии камнашавандаи захираи давлатӣ Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар мекунад.

Моддаи 7. Маблағгузори захираи давлатӣ

1. Нигоҳ доштан, инкишофи низоми захираи давлатӣ ва хароҷоти вобаста ба таъминкунӣ, пур кардан ва нигоҳдории масъулиятноки сарватҳои моддии захираи давлатӣ ўҳдадорихоӣ хароҷотии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд.

2. Маблағҳои пардохтаи қабулқунандагони сарватҳои моддӣ, ки аз захираи давлатӣ бо мақсади навкунӣ, ивазкунӣ, аз ҳолати ҳифозат баровардан ё бо дигар асосҳо бароварда шудаанд, ҳамчунин ноустуворона (ҷаримаҳо ва пеня), ки мутобиқи санадҳои қонунгузорӣ рӯёнида шудааст, ба қисми даромади буҷети давлатӣ дохил карда мешаванд.

Моддаи 8. Салоҳияти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ташкил ва идоракунии захираи давлатӣ

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- сиёсати ягонаи идоракунии ва танзими захираи давлатиро муайян ва роҳбарии умумии системаи захираи давлатиро ба амал бароварда, **мақоми ваколатдори давлатиро** муайян менамояд;
- системаи захираи давлатиро ташкил медиҳад;
- дар бораи баровардани сарватҳои моддии захираи давлатӣ аз ҳолати ҳифозат ва тариқи қарздиҳӣ (бо мақсади минбаъд баргардонидани онҳо ба захираи давлатӣ) қарор қабул менамояд;
- номгӯй ва ҳаҷми нигоҳдории сарватҳои моддии захираи давлатӣ, аз ҷумла захираи камнашавандаро тасдиқ менамояд;

- тартиби бастани шартномаҳоро оид ба иҷрои фармоишҳои сафарбарӣ ва таъмини фармоишҳои номбурдари бо захираҳои моддӣ ва техникаӣ муқаррар менамояд;
- оид ба ҷойгиркунии ва сохтмони объектҳои, ки барои нигоҳдории сарватҳои моддӣ захираи давлатӣ пешбинӣ шудаанд, қарор қабул мекунад;
- бо пешниҳоди мақоми ваколатдори давлатӣ дар бораи навқунӣ ва ивазкунии сарватҳои моддӣ захираи давлатӣ қарор қабул мекунад;
- тартиби ҷуброни хароҷоти нигоҳдорандагони масъули сарватҳои захираи давлатиро, ки нигоҳдории захираи моддӣ давлатӣ, аз ҷумла захираи сафарбариро амалӣ менамояд, муайян мекунад;
- ҳамоҳангсозӣ, назорат ва мониторинги сис\темаи захираи давлатиро амалӣ менамояд; (ҚҶТ аз 03.07.2012с., № 841)
- салоҳиятҳои дигареро, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ муайян мекунад, амалӣ менамояд.

Моддаи 9. Ваколатҳои мақоми ваколатдори давлатӣ

Мақоми ваколатдори давлатӣ:

- сиёсати давлатро, дар соҳаи захираи давлатӣ мутобики талаботи Қонуни мазку рва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ татбиқ менамояд;
- оид ба такмил додани сиёсати давлатӣ, тартибу меъёр ва қоидаҳои соҳаи захираи давлатӣ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тақлифҳо пешниҳод менамояд;
- идоракунии сарватҳои моддӣ захираи давлатиро тибқи талаботи Қонуни мазку рва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дар соҳаи захираи давлатӣ таъмин менамояд;
- баровардани сарватҳои моддӣ захираи давлатиро бо мақсади навқунии ва ивазқунии дар асоси қарорҳои дахлдори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд;
- баровардани сарватҳои моддӣ захираи давлатиро аз ҳолати ҳифозат ва бо тартиби қарздиҳи (бо мақсади минбаъд баргардонии онҳо ба захираи давлатӣ) дар асоси қарорҳои дахлдори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таъмин менамояд;
- номгӯи корхонаҳо, муассисаҳо ва дигар ташкилотҳои нигоҳдорандаи масъули сарватҳои моддӣ захираи давлатӣ, нуқтаҳои нигоҳдории сарватҳои моддӣ захираи давлатиро муайян ва тадиқ менамояд;
- дар боари ҳаҷм ва таркиби хароҷот оид ба хари два нигоҳдории сарватҳои моддӣ захираи давлатӣ бо тартиби муқарраргардида ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тақлифҳо пешниҳод менамояд;
- тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳвилқунандагони сарватҳои моддӣ ба захираи давлатиро интихоб намуда, бо онҳо шартнома менамояд;
- ба таҳвилқунандагон маблағи сарватҳои моддӣ ба захираи давлатӣ воридшударо пардохт менамояд;
- назоратро оид ба нигоҳдории миқдор ва сифати сарватҳои моддӣ захираи давлатӣ амалӣ менамояд;
- оид ба гузронидани санҷишҳои ҳолати нигоҳдории сарватҳои моддӣ дар корхонаҳо, муассисаҳо ва дигар ташкилотҳои нигоҳдорандаи масъули сарватҳои моддӣ захираи давлатӣ ва нуқтаҳои нигоҳдории сарватҳои моддӣ захираи давлатӣ қарор карда, барои гузронидани онҳо метавонад мутахассисон ва коршиносони дахлдорро ҷалб намояд;
- ваколатҳои дигареро, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дар соҳаи захираи давлатӣ муайян карда шаванд. (ҚҶТ аз 03.07.2012с., № 841)

БОБИ 2.

ТАШКИЛИ ТАҲВИЛИ САРВАТҲОИ МОДДӢ БА ЗАХИРАИ ДАВЛАТӢ ВА ҶОЙГИРКУНОНИИ ОНҲО

Моддаи 10. Ташаккул ва ҷойгиркунии фармоишҳо оид ба таҳвили сарватҳои моддӣ ба захираи давлатӣ

1. Фармоишҳо оид ба таҳвили сарватҳои моддӣ ба захираи давлатӣ дар ташкилотҳои шаклҳои гуногуни ташкилӣ ва ҳуқуқӣ **ҷойгир** карда мешаванд.
2. Фармоишдиҳандаи давлатӣ оид ба таҳвили сарватҳои моддӣ ба захираи давлатӣ **мақоми ваколатдори давлатӣ** мебошад.

Моддаи 11. Ҷойгиркунонии захираи давлатӣ

1. Захираи эҳтиётӣ сарватҳои моддӣ захираи давлатӣ дар ташкилотҳои низоми захираи давлатӣ ва ташкилотҳои соҳаҳои дигари иқтисодӣ, ки нигоҳдории масъулиятноки захираҳои номбурдари дар асоси

шартнома ба амал мебароранд, ҷойгир карда мешаванд. Ҷойгиркунонӣ ва сохтмони объектҳои низоми захираи давлатӣ бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба амал бароварда мешавад.

2. Ташкилотҳое, ки нигоҳдории масъулиятноки сарватҳои моддии захираи давлатиро ба ҷо меоранд, дар асоси тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон амалиётҳоро доир ба нигоҳдорӣ, навкунӣ, ивазкунӣ ва баровардани сарватҳои моддии захираи давлатӣ анҷом медиҳанд.

3. Хароҷоти ташкилотҳое, ки нигоҳдории масъулиятноки сарватҳои моддии захираи давлатиро ба амал мебароранд, аз ҷониби **мақоми ваколатдори давлатӣ** аз ҳисоби маблағҳои бучети давлатӣ, мутобиқи шартҳои шартнома пардохт мегардад.

4. Маълумот дар бораи ҳаҷми захира оид ба ҷойгиркунонӣ, таҳвили мол, пур кардани захира, навкунӣ ва ҳаҷми воқеии захираи давлатӣ сирри давлатӣ ҳисобида шуда, ошкор намудани он мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон боиси ҷавобгарӣ мегардад.

БОБИ 3.

ТАРТИБИ ТАЪМИН КАРДАН ВА БАРОВАРДАНИ САРВАТҲОИ МОДДИИ ЗАХИРАИ ДАВЛАТӢ

Моддаи 12. Хусусиятҳои таъмин кардан, ҷойгиркунонӣ ва нигоҳдории сарватҳои моддии захираи давлатӣ

1. Бо сарватҳои моддӣ таъмин намудани захираи давлатӣ ин бо маҳсулот таъмин намудани эҳтиёҷоти давлат мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

2. Сарватҳои моддӣ, ки ба захираи давлатӣ гузошта мешаванд ва нисбати онҳо талаботи таъмини бехатарии ҳаёт, саломатии истеъмолкунандагон, ҳифзи муҳити зист муқаррар карда шудааст, бояд сертификати мутобиқат оид ба талаботи зикршуда барои ҳамаи давраи нигоҳдорӣ дошта бошанд.

3. Мӯҳлат ва шартҳои нигоҳдории сарватҳои моддии захираи давлатиро **мақоми ваколатдори давлатӣ** бо назардошти талаботи дастури техникӣ, стандартҳо ва ҳуҷҷатгузории илмию техникӣ муқаррар мекунад.

4. Мӯҳлат ва шартҳои нигоҳдории сарватҳои моддии захираи сафарбариро мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ, ки супориши сафарбарӣ додааст, дар мувофиқа бо **мақоми ваколатдори давлатӣ** муқаррар менамояд.

5. Сарватҳои моддии захираи давлатӣ, ки дар ташкилотҳои таъминкунандаи нигоҳдории масъулиятнок ҷойгир карда шудаанд, аз тарафи **мақоми ваколатдори давлатӣ** суғурта карда мешаванд.

Моддаи 13. Асосҳо ва тартиби баровардани сарватҳои моддии захираи давлатӣ

1. Баровардани сарватҳои моддии захираи давлатӣ ба ҷо оварда мешавад:

- бо мақсади навкунии онҳо ва ивазкунӣ;
- бо тартиби **қарздиҳӣ**;
- бо тартиби аз ҳолати ҳифозат баровардан;
- барои таъмини корҳои таъҷилӣ ҳангоми баргарафкунии ҳолатҳои фавқулодда;
- барои дастгирии соҳаҳои иқтисодиёт;
- барои расонидани ёрии башардӯстона;
- барои таъсир расонидан ба бозор бо мақсади батанзимдарории он;
- барои таъмини эҳтиёҷоти сафарбарӣ.

2. Аз захираи давлатӣ бо мақсади навкунӣ ва ивазкунӣ баровардани сарватҳои моддӣ аз ҷониби **мақоми ваколатдори давлатӣ** дар асоси қарори дахлдори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

Навкунии сарватҳои моддии захираи давлатӣ, ки дар ташкилотҳои баҷооварандаи нигоҳдории масъулиятнок нигоҳ дошта мешаванд, ҳамчунин ивазкунии онҳо дар асоси шартнома ба маҳсулоти навъ ва сифати мушобех аз ҷониби ташкилотҳои номбурда мустақилона гузаронида мешавад. Барои навъҳои алоҳидаи сарватҳои моддии захираи давлатӣ Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигари навкунӣ ва ивазкунии онҳоро муқаррар карда метавонад.

3. Баровардани сарватҳои моддӣ аз захираи давлатӣ бо тартиби қарздиҳӣ дар асоси қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида мешавад.

Қоидаҳои баровардан бо тартиби қарздиҳӣ ва баргардонидани сарватҳои моддии захираҳои давлатиро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

4. Ҳангоми баровардани сарватҳои моддӣ аз захираи давлатӣ бо тартиби қарздиҳӣ ташкилоти гирандаи сарватҳои моддӣ (қарздиҳанда) ўҳдадорӣ кафолатнок оид ба баргардонидани сарватҳои моддии захираи давлатӣ пешниҳод менамояд.

5. Баровардани сарватҳои моддӣ аз захираи давлатӣ ба ғайр аз захираи эҳтиётии камнашаванда бо тартиби қарздиҳӣ дар мӯҳлати на зиёда аз шаш моҳ ва то 20 фоизи ҳаҷми сарватҳои моддии дар захираи давлатӣ дар

ибтидои соли чорӣ мавҷудбуда дар асоси қарори роҳбари мақоми ваколатдори давлатӣ тавассути шартнома гузаронида шуда метавонад.

6. Ҳангоми бақарздиҳии сарватҳои моддии захираи сафарбарӣ қарздиҳанда ба захираи сафарбарӣ миқдори баробари сарватҳои моддии мушобехро бармегардонад.

7. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ дорад дар бораи рӯёнидани қарз оид ба баргардонидани сарватҳои моддӣ ба захираи давлатӣ дар шакли дигари сарватҳои моддӣ, ки ба номгуи захираҳои давлатӣ дохиланд ё дар шакли маблағи пулӣ қарор қабул кунад.

8. Баровардани сарватҳои моддӣ аз захираи давлатӣ бо тартиби аз ҳолати ҳифозат баровардан аз тарафи мақоми ваколатдори давлатӣ дар асоси қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷо оварда мешавад.

Баровардани сарватҳои моддӣ аз захираи давлатӣ барои таъмини эҳтиёҷоти таъҷили ҳангоми бартарафкунии оқибатҳои ҳолатҳои фавқулодда бо дархости мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ, ки иҷрои вазифаи танзими қарз оид ба баргараф намудани оқибатҳои вазъияти фавқулодда ба зиммаи ӯ гузошта шудааст, дар асоси супориши Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба амал бароварда мешавад. Барқароркунии сарватҳои моддии номбурда ба захираи давлатӣ аз ҳисоби бучети давлатӣ дар мӯҳлати на дертар аз шаш моҳ таъмин карда мешавад.

9. Баровардани сарватҳои моддӣ аз захираи давлатӣ барои расонидани ёри башардӯстона дар асоси қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба амал бароварда мешавад.

10. Баровардани сарватҳои моддии захираи давлатӣ бо мақсади навкунӣ ва ивазкунӣ дар шакли тендер ва тартиби муайяннамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ амалӣ карда мешавад.

Моддаи 14. Истифодаи захираҳои эҳтиётии захираи давлатӣ барои таъсир расонидан ба бозор бо мақсади батанзимдарории он

1. Дар асоси қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон сарватҳои моддии захираи давлатӣ метавонанд барои таъсир расонидан ба бозор бо мақсади батанзимдарории он истифода бурда шаванд, ки он бо роҳи мудохилаи молӣ ва хариди он мутобиқи номгуӣ ва ҳаҷми захираи эҳтиётии захираи давлатӣ, аммо бе истифодаи ҳаҷми захираи эҳтиётии камнашавандаи захираи давлатӣ ба амал бароварда мешавад.

2. Дар мавридҳои зарурӣ Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи ба захираи давлатӣ аз ҳисоби маблағҳои бучети давлатӣ зиёда аз ҳаҷми муқарраршуда харидан ва пасандоз намудани сарватҳои моддӣ қарор қабул мекунад.

Моддаи 15. Таъмини таҳвили сарватҳои моддии захираи давлатӣ

1. Дар мавриди рӯй додани ҳолатҳои фавқулодда ё чорӣ намудани вазъияти фавқулодда таҳвили сарватҳои моддии захираи давлатӣ аз ҷониби ташкилотҳои нақлиётӣ дар навбати аввал ба ҷо оварда мешавад.

2. Сарватҳои моддии дар асоси қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз захираи давлатӣ баровардашаванда, аз ҷумла барои бартарафкунии оқибатҳои офати табиӣ, садамаҳо, фалокатҳо ва дигар ҳолатҳои фавқулоддаи табиӣ ва техногенӣ аз тарафи ташкилотҳои нақлиётӣ, новобаста аз шакли моликиятшон бо пешниҳоди бор бе пардохти пешакӣ барои таҳвил қабул карда мешаванд.

БОБИ 4. МАСЪУЛИЯТИ МОЛУМУЛКӢ

Моддаи 16. Масъулияти молумулкӣ оид ба амалиётҳои вобаста ба сарватҳои моддии захираи давлатӣ

1. Барои гузаронидани мӯҳлати таъмини (пур қардани), нокифоя таъмин қардани (нокифоя пур қардани) сарватҳои моддӣ ба захираи давлатӣ таъминкунанда (ташкилоте, ки нигоҳдории масъулиятноки сарватҳои моддии захираи давлатиро ба ўҳда дорад) ба андозаи 50 фоизи арзиши сарватҳои моддии таъминқарданашуда (пурнакарда) ноустуворона месупорад.

Ноустуворона то иҷрои воқеии ўҳдадориҳо оид ба таъмини сарватҳои моддӣ мутобиқи шартномаи басташуда рӯёнида мешавад.

2. Барои сари вақт ба захираи давлатӣ барнагардонидани сарватҳои моддии қарз гирифташуда аз қарздор ба андозаи 0,3 фоизи арзиши сарватҳои моддии баргардониданашуда барои ҳар як рӯзи гузаронидани мӯҳлат то иҷрои пурраи ўҳдадорӣ оид ба баргардонидани сарватҳои моддӣ ба захираи давлатӣ пушаймона (пеня) рӯёнида мешавад.

3. Барои сари вақт иҷро накардани супориши мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба ҳамлу нақли сарватҳои моддии захираи давлатӣ, ташкилоте, ки нигоҳдории масъулиятноки сарватҳои моддии захираи давлатиро ба ўҳда дорад, ба андозаи 0,5 фоизи арзиши моли ҳамлу нақлшаванда барои ҳар рӯзи гузаронидани мӯҳлат то иҷрои пурраи ўҳдадорӣ пушаймона (пеня) месупорад.

4. Барои ба захираи давлатӣ гузоштани сарватҳои моддии ба мӯҳлати дарози нигоҳдорӣ ношоям, маводи ноপুরра ё аз рӯи сифат ва навъҳои худ ба шартҳои шартномаи давлатӣ мувофиқ набуда, таъминкунанда (ташкилоте, ки нигоҳдории масъулиятноки сарватҳои моддии захираи давлатиро ба ҷо меорад) ба андозаи 20 фоизи арзиши молҳои нуқсондор донишаста, ба шартҳои шартномаи давлатӣ мувофиқ набуда ҷарима месупорад.

5. Барои ба захираи давлатӣ гузоштани сарватҳои моддии бетамға ё тамғаи мувофиқи талаб надошта, гузоштани сарватҳои моддии дар зарфи (борҷомаи) мувофиқи талаб набуда, барои истифодаи коғазхалтаҳои ба талаботи стандарт ва шартҳои шартнома мувофиқ набуда истеҳсолкунанда (таъминкунанда) ба андозаи 5 фоизи арзиши сарватҳои моддии номбурда ҷарима месупорад.

Таъминкунанда вазифадор аст дар муддати як моҳ сарватҳои моддии нуқсондор донишаста, зарфҳои (борҷомаҳои) барқарор кунанд ё тамғаи молҳоро ислоҳ намояд.

6. Ҳангоми ошкор гардидани нуқсонҳои ноаёни истеҳсоли дар сарватҳои моддии ба захираи давлатӣ гузошташуда масъулияти молумулқӣ новобаста аз мӯҳлати гузошта шудани сарватҳои моддӣ ба захираи давлатӣ ва вақти ошкор гардидани ин нуқсонҳо, ба шартҳои риоя гардидани низоми нигоҳдории сарватҳои моддии номбурда, ба дӯши таъминкунанда (молрасон) гузошта мешавад.

7. Барои таъмин накардани нигоҳдории беосеби миқдории сарватҳои моддии захираи давлатӣ аз ташкилотҳое, ки нигоҳдории масъулиятноки сарватҳои моддии захираи давлатиро ба ӯҳда доранд, ба андозаи 0,3 фоизи арзиши сарватҳои моддии камомад барои ҳар рӯз то барқароркунии пурраи захираи эҳтиётӣ ба захираи давлатӣ пушаймона (пеня) рӯёнида мешавад.

8. Ҳангоми муқаррар гардидани ҳодисаҳои барасмиятдарории амалиётҳо бе таъмини мол оид ба гузоштани сарватҳои моддӣ ба захираи давлатӣ, ташкилотҳое, ки нигоҳдории масъулиятноки сарватҳои моддии захираи давлатиро ба ҷо меоранд, ба андозаи 0,5 фоизи арзиши онҳо барои ҳар рӯз аз лаҳзаи барасмиятдарории амалиёти номбурда то лаҳзаи воқеан гузоштани сарватҳои моддӣ ба захираи давлатӣ пушаймона (пеня) пардохт менамоянд.

9. Ҳангоми аз захираи давлатӣ пурра нагирифтани сарватҳои моддӣ, ки дар шартнома барои баровардан пешбинӣ шудаанд, қабулкунандагон хароҷоти вобаста ба нигоҳдории сарватҳои моддии зиёда аз мӯҳлат нигоҳдошташавандаро, ҳамчунин зарари вобаста ба паст шудани сифати сарватҳои моддии гирифтанишуда ва хароҷоти пардохти ҷаримаро барои истифода набурдан, бекор мондани воситаҳои нақлиётӣ барои ҳамлу нақли сарватҳои моддии номбурда пешбинишударо пардохт менамоянд.

10. Дар мавриди риоя нашудани қоида ва шартҳои нигоҳдорӣ, сари вақт нагузаронидани навқунӣ ва ивазкунии сарватҳои моддии захираи давлатӣ, инчунин нигоҳдории сарватҳои моддии ба номгӯи тасдиқгардида, стандартҳои амалкунанда ва шартҳои техникӣ мувофиқ набуда, сари вақт пешниҳод накардани ҳисобот ташкилоте, ки нигоҳдории масъулиятноки сарватҳои моддии захираи давлатиро ба ҷо меорад, ба андозаи 20 фоизи арзиши сарватҳои моддии амалиётҳое, ки дар натиҷаи онҳо ба ин камбудихо роҳ дода шудааст, бе озод кардани он аз иҷрои ӯҳдадориҳо оид ба амалиётҳои номбурда ҷарима месупорад.

11. Барои қабул накардани сарватҳои моддӣ ба захираи давлатӣ ва саркашӣ кардан аз баровардани сарватҳои моддӣ аз захираи давлатӣ ташкилотҳои низоми захираи давлатӣ ва ташкилоте, ки нигоҳдории масъулиятноки сарватҳои моддии захираи давлатӣ ба зиммаи онҳо гузошта шудааст, ба таъминкунанда (қабулкунанда, харидор) ба андозаи 50 фоизи арзиши сарватҳои моддӣ, ки барои қабул ё бароварданишон раддияи беасос изҳор карда шудааст, ноустуворона месупоранд.

12. Ноустуворона (ҷарима, пеня), ки дар қисмҳои 1, 5, 7, 8, 10, 11 моддаи мазкур пешбинӣ шудааст, аз рӯи нархи сарватҳои моддӣ дар рӯзи пардохт рӯёнида шуда, дар ҳаҷми пурра ба қисми даромади бучети давлатӣ гузаронида мешавад.

13. Рӯёнидани ҷаримаҳои дар моддаи мазкур пешбинишуда мутобиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба амал бароварда мешавад.

БОБИ 5.

БАҲИСОБГИРӢ ВА ҲИСОБУКИТОБ

Моддаи 17. Баҳисобгирӣ ва ҳисобукитоби сарватҳои моддии захираи давлатии мавҷуда ва муомилоти онҳо

Баҳисобгирӣ ва ҳисобукитоби муҳосибии сарватҳои моддии захираи давлатии мавҷуда ва муомилоти онҳо дар захираи давлатӣ мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба амал бароварда мешавад.

БОБИ 6.

МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 18. Ҷавобгарӣ барои вайрон кардани Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои вайрон кардани Қонуни мазкур мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 19. Ҳалли баҳсҳо

Ҳамаи баҳсҳо, ки байни иштирокчиёни ҷараёни ташкилдихӣ ва истифодаи сарватҳои моддии захираи давлатӣ ба миён меоянд, бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳал карда мешаванд.

Моддаи 20. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Э.Раҳмонов

ш. Душанбе, 22 декабри соли 2006

№ 216
